

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ SIRTQI SAWDA AYLANISI (2022- jil yanvar-aprel aylari ushin daslepki maqliwmat)

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanğan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwğa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanğan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwğa baǵdarlanğan. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılğan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2022- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 202,6 mln. AQSh dolların qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 18,3 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 91,7 % ke quradi.

SIRTQI SAWDA AYLANISI HAM BALANSI (yanvar-aprel, miń AQSh dollari)

	2021- jil	2022- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	220 910,3	202 575,9	91,7 %	x
Eksport 	143 667,2	120 655,3	84,0 %	100,0
 tovarlar	142 842,1	118 315,2	80,2	98,1
 xızmetler	825,1	2 340,1	365,5	1,9
 altın	-	-	-	-
Import 	77 243,0	81 920,6	106,1 %	100,0
 tovarlar	73 567,2	78 158,8	109,7	95,4
 xızmetler	3 675,8	3 761,8	108,7	4,6
 Saldo	66 424,2	38 734,7	x	x

Maǵlıwmat ushın: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qáılestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 120,7 mln. AQSh dollarına (23,0 % ke kemeydi) hám import kólemi 81,9 mln. AQSh dollarına (4,7 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 38,7 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN MAMLEKETLER
(2022- jil yanvar-aprel, mln. AQSh dollari)**

Türkiya

SSA – 41,2
Eksport – 36,8
Import – 4,4

**Qıtay Xalıq
Respublikası**

SSA – 62,4
Eksport – 32,3
Import – 30,1

Latviya

SSA – 18,2
Eksport – 18,1
Import – 0,1

**Rossiya
Federaciyası**

SSA – 28,8
Eksport – 10,2
Import – 18,6

Qazaqstan

SSA – 15,9
Eksport – 6,5
Import – 9,4

**Koreya
Respublikası**

SSA – 10,6
Eksport – 4,7
Import – 5,9

Awғанistan

SSA – 2,4
Eksport – 2,4
Import – 0,0

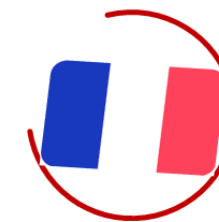
**Qırğız
Respublikası**

SSA – 2,9
Eksport – 2,2
Import – 0,7

Ukraina

SSA – 1,7
Eksport – 1,6
Import – 0,1

Franciya

SSA – 1,0
Eksport – 0,8
Import – 0,2

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 49 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Türkiyada (30,5 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (26,8 %), Latviyada (15,0 %), Rossiya Federaciyasında (8,5 %), Qazaqstanda (5,4 %), Koreya Respublikası (3,8 %) hám Awғанistan Respublikasında (2,0 %) gúzetilgen.

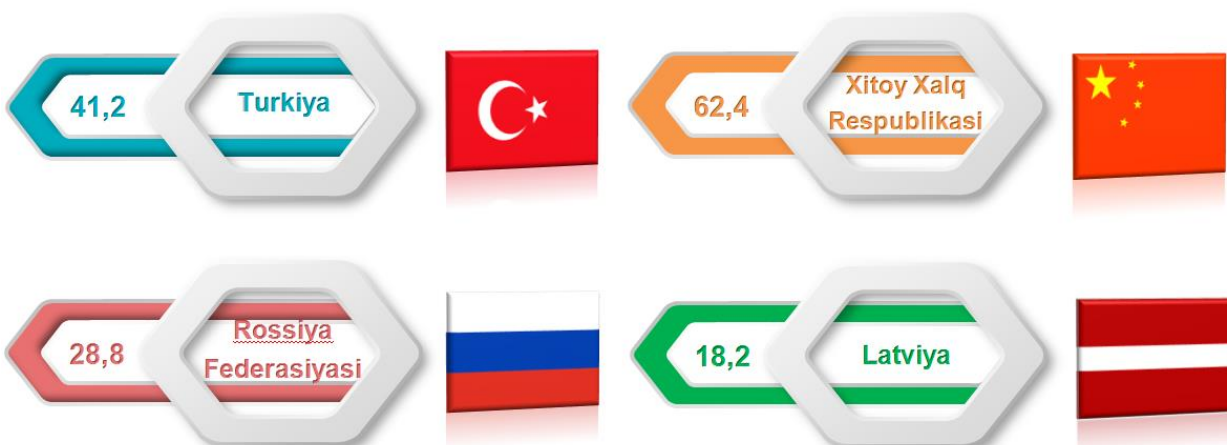
úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuğın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylanısınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tısqarı) menen bolsa, SSA da eń joqarı úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar-aprel, mln AQSh dollari)

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (41,2 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (62,4 mln. AQSh dollari), Rossiya (28,8 mln. AQSh dollari) hám Latviya (18,2 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSI DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Túrkiya	21030,6	43223,9	41246,5
Eksport	20318,9	38626,6	36856,5
Import	711,7	4597,3	4390
Saldo	19607,2	34029,3	32466,5
Qıtay Xalıq Respublikası	41434,9	46163,8	62406,6
Eksport	31214	33136,4	32278,7
Import	10220,9	13027,4	30127,9
Saldo	20993,1	20109	2150,8
Latviya	10302,5	14227,4	18192,3
Eksport	8410,1	14035,5	18091,3
Import	1892,4	191,9	101
Saldo	6517,7	13843,6	17990,3
Rossiya Federaciyası	41744	39124,9	28848,5
Eksport	30490,4	26815,9	10247,9
Import	11253,6	12309	18600,6
Saldo	19236,8	14506,9	-8352,7
Qazaqstan	18103,5	19183,2	15947,4
Eksport	12048,1	10722	6563,3
Import	6055,4	8461,2	9384,1
Saldo	5992,7	2260,8	-2820,8
Koreya Respublikası	11891,5	6828,4	10575,6
Eksport	1170,6	376,7	4658,5
Import	10720,9	6451,7	5917,1
Saldo	-9550,3	-6075	-1258,6

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Awғанistan	778,9	1979,4	2427,7
Eksport	766,5	1979,4	2427,7
Import	12,4		
Saldo	754,1	1979,4	2427,7
Qırғız Respublikası	988,1	2811,3	2937,7
Eksport	556,8	1794,5	2161,1
Import	431,3	1016,8	776,6
Saldo	125,5	777,7	1384,5
Ukraina	889,8	7751,1	1679,9
Eksport	642,8	7451,2	1613,1
Import	247	299,9	66,8
Saldo	395,8	7151,3	1546,3
Franciya	11,8	1645,6	989
Eksport		1240,6	830
Import	11,8	405	159
Saldo	-11,8	835,6	671
Gruziya	10,0	1040,6	730,9
Eksport	2	1040,6	730,9
Import	8		
Saldo	-6	1040,6	730,9
Ázerbayjan	66,9	66,6	469
Eksport		66,6	469
Import	66,9		
Saldo	-66,9	66,6	469
Irak	1060,1	1142	223,9
Eksport	1060,1	1142	223,9
Import			
Saldo	1060,1	1142	223,9

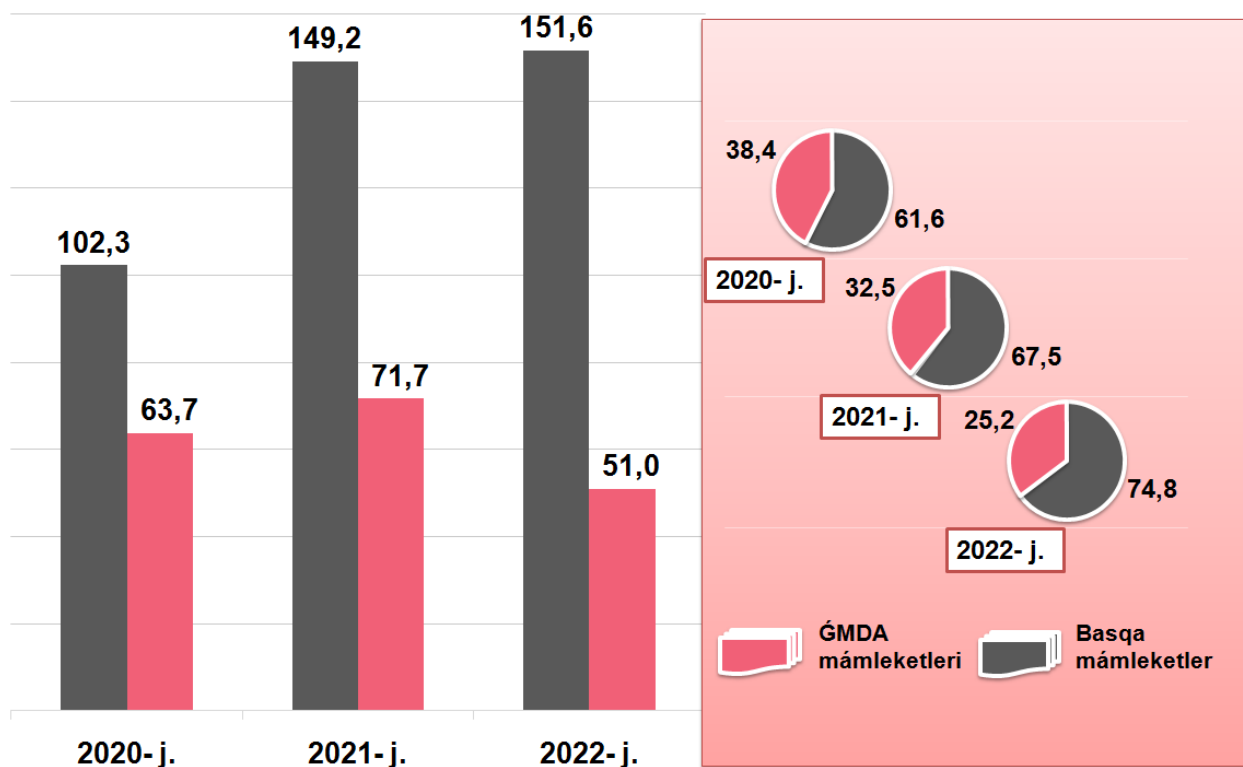
Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Tájkistan	683,9	1297,4	193,5
Eksport	683,9	1297,4	193,5
Import			
Saldo	683,9	1297,4	193,5
Germaniya	367,6	4138,3	712,0
Eksport	98,2	197,8	158,4
Import	269,4	3940,5	553,6
Saldo	-171,2	-3742,7	-395,2
Yaponiya	162,9	219,2	988,5
Eksport		97,9	141,7
Import	162,9	121,3	846,8
Saldo	-162,9	-23,4	-705,1
Iran	1015,2	714,3	731,2
Eksport	0	218,0	141,4
Import	1015,2	496,3	589,8
Saldo	-1015,2	-278,3	-448,4
Túrkmenistan	827,8	1049,3	688,5
Eksport	185,3	279,7	129,8
Import	642,5	769,6	558,7
Saldo	-457,2	-489,9	-428,9
Tayland	0,1	0	118,1
Eksport	0,1		118,1
Import			
Saldo	0,1	0	118,1
Hindistan	99,4	58,5	88,7
Eksport	99,4	58,5	88,7
Import			
Saldo	99,4	58,5	88,7

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshten bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońğı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladağı sheriklikti jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılğan is-ilájlarǵa qaramay, 2022- jıldıń yanvar-aprel aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 25,2 % ti qurap, 2021- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 7,3 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MAMLEKETLERI HÁM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2022- jıldıń yanvar-aprel aylarında 2021- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 1,6 % ke kóbeydi hám jámi SSA daǵı úlesi 74,8 % ti quradı.

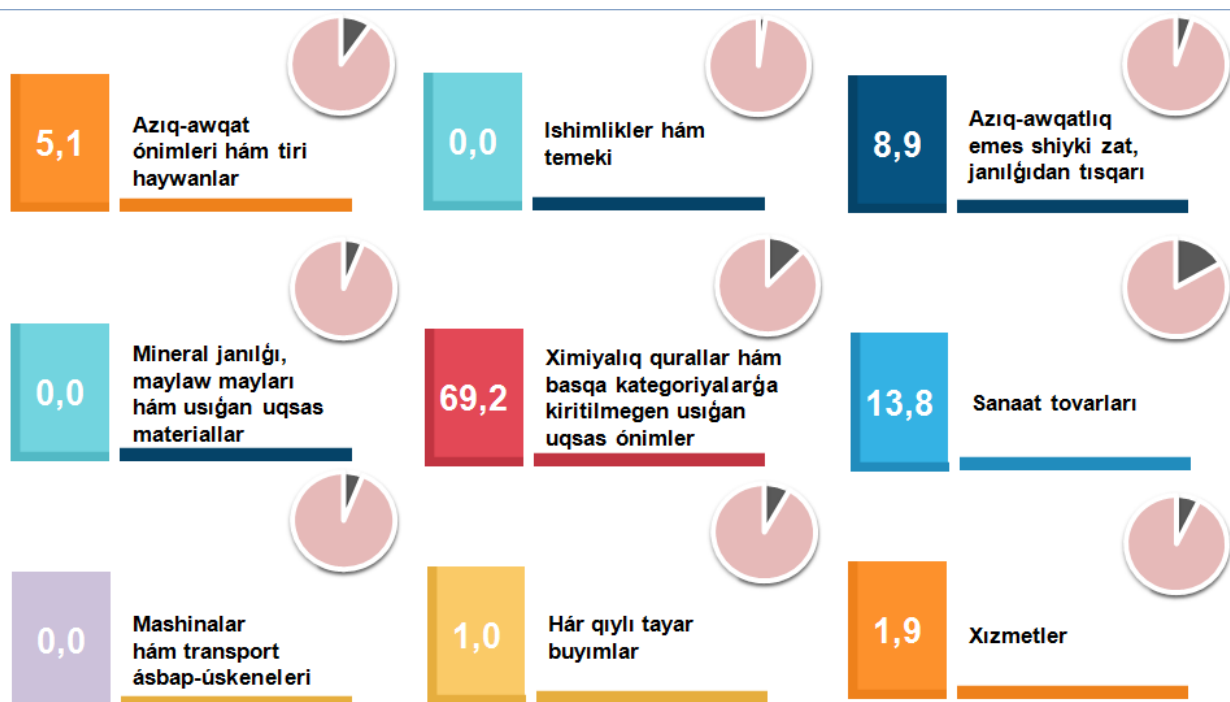
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI (2021- jil yanvar-aprel)

Ushu jildin yanvar-aprel aylarida mamlakettin eksportyorlari sani 112 di qurap, olar tarepinen 120,7 mln. AQSh dollari (qimmat bahali metallar eksportinan tisqari) kolemindegi (2021- jildin saykes dawirine salistirganda 84,0 % ke tuwra keldi) tovar ham xizmetler eksport qiliniwi tamiyinlendi.

Eksport quraminda tovarlar ulesi 97,0 % ti qurap, olar tiykarinan ximiyaliq qurallar ham basqa kategoriyalarga kiritilmegen usigan uqsas onimler (69,2 %), sanaat tovarlari (13,8 %), aziq-awqatliq emes shiyki zat, janilgidan tisqari (8,9 %), aziq-awqat onimleri ham tiri haywanlar (5,1 %) ulesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2022- jil yanvar-aprel, ulesi, % te)

**ЎMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel)**

XSSK qurami	Jámi			ЎMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	120655,3	84,0	100,0	21 298,3	43,9	100,0	99 357,0	104,4	100,0
sonıń ishinde:									
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	6 142,1	91,8	5,1	1897,7	93,0	8,9	4244,4	91,3	4,3
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	10 780,3	79,2	8,9	224,9	27,3	1,1	10555,4	82,6	10,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	83 531,7	79,1	69,2	14206,7	35,2	66,7	69325,0	106,2	69,8
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	16 685,3	105,8	13,8	3408,6	82,8	16,0	13276,8	113,9	13,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	15,7	946,9	0,0	15,7	-	-		-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	1 160,1	491,3	1,0	1160,1	1 411,9	5,4		0,0	0,0
Xızmetler	2 340,1	283,6	1,9	384,7	63,0	1,8	1955,4	913,2	2,0

ĠMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĠMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2022- jıldıń yanvar-aprel aylarında eksport qılıńǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2021- jıldıń yanvar-aprelge salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	4,7	4,7	5,1
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	9,6	9,5	8,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,6	0,6	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		0,0	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	73,4	73,5	69,2
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	11,0	11,0	13,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi		0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,2	0,2	1,0
Xızmetler	0,6	0,6	1,9

**XSSK BÓLIMI BOYINSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel)**

XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2021-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	3 719,0	82,1
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2 391,8	118,1
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	5,1	4,5
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	18,2	112,3
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	7,9	343,5
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	9 153,2	78,4
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	410,0	23,5
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	65,6	236,8
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	1 151,6	687,5
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyanıǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	56,2	291,2
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	83 425,4	79,0
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	45,3	116,1
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler		

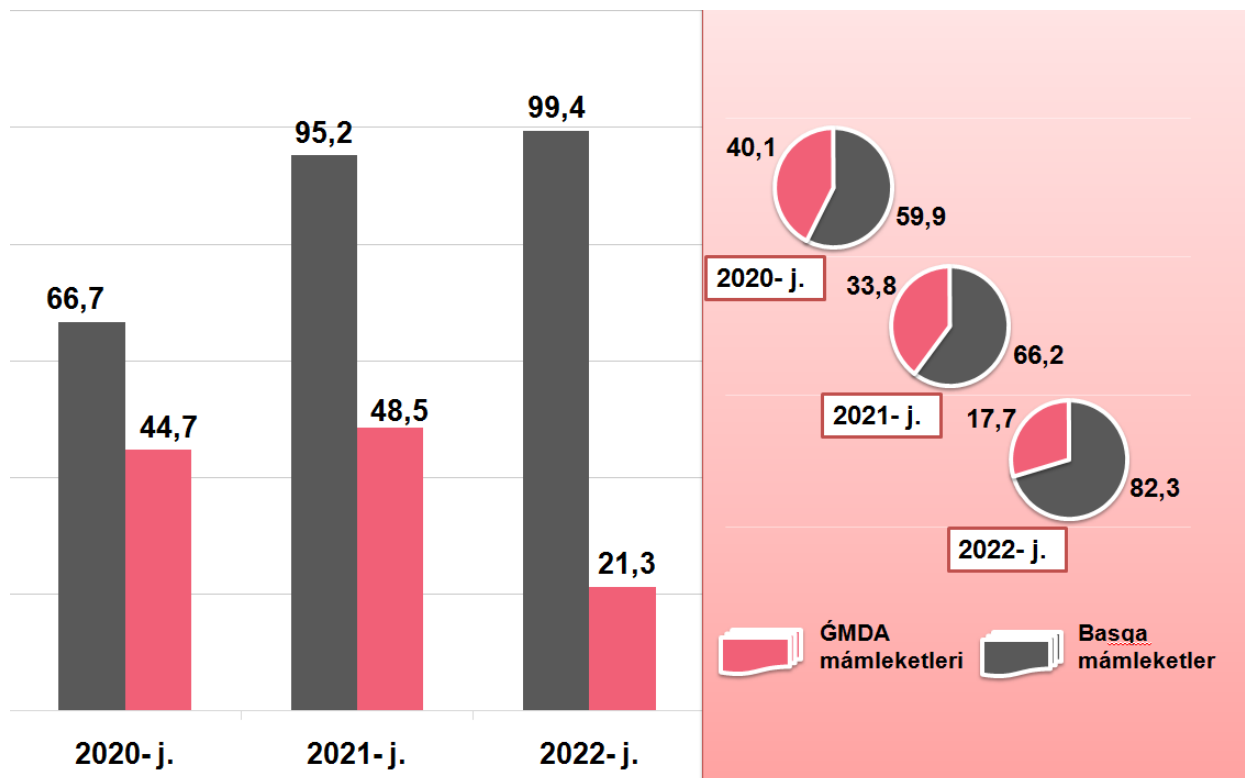
Boyaytuğın hám terini iyleytuğın zatlar hám boyawlar

Birlemshi bolmağan formadağı plastmassalar	4,9	12,3 b
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	11 827,3	75,7
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	20,7	862,5
Shoyın hám polat	206,4	-
Ruda bolmağan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar		
Basqa tártiptegi metall bolmağan minerallardan alınǵan ónimler	4 631,0	31,1 b
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller	1 042,5	-
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám olardıń detalları	2,3	287,5
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	1,0	
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	12,5	
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	35,3	91,7
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	565,2	307,5
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	552,1	40,0 b
Mebel hám olardıń buyımları, kórpe-tósekler, matraslar, kópshikler soǵan uxsas mebeller	7,2	
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	175,7	75,8
Transport xızmetleri	109,1	32,2
Saparlar (turizm)	120,6	47,3
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	1 934,7	-

Soñğı úsh jilda ĞMDA mámleketlerine eksport kólemi kemeydi hám olardıń jámi eksporttağı úlesi 2020- jıldıń yanvar-apreldegi 40,1 % ten 2022- jıldıń yanvar-aprel aylarına 17,7 % ke kemeydi. Mas ráwishte basqa mámleketlerdiń jámi eksporttağı úlesi 82,3 % ti quradı.

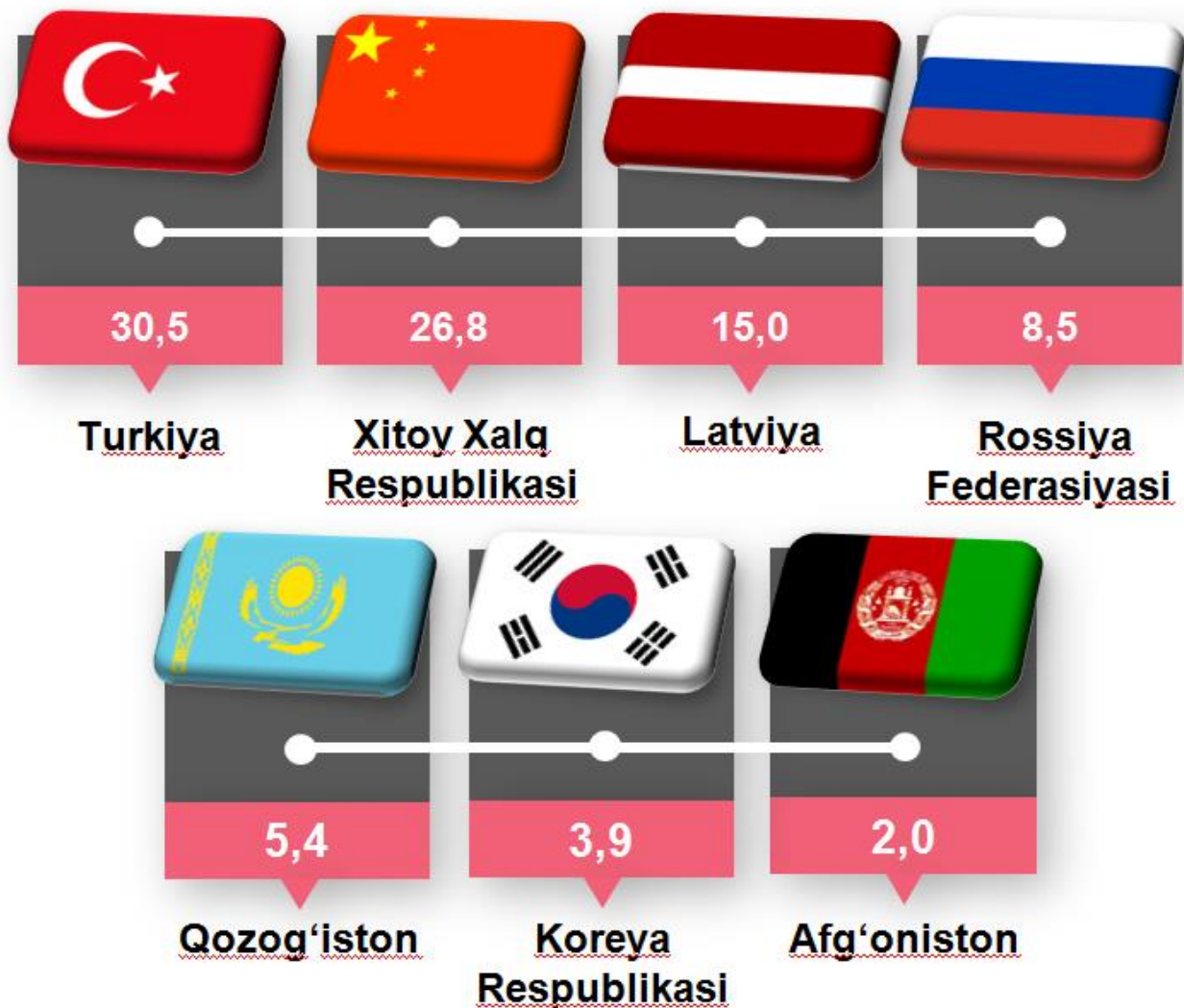
**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XÍZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmağında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarğı sherik mámleketler quramında Túrkiya (30,5 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 26,8 % i), Latviya (15,0 %), Rossiya Federaciyası (8,5 %), Qazaqstan (5,4 %), Koreya Respublikası (3,9 %), hám Awğanistan (2,0 %) mámleketleri saqlanıp qalmaқта hámde olardıń jámi eksporttağı úlesi 92,1 procentti quramaқта.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-aprel, % te)

2022- jildin yanvar-aprel aylarında, otken jildağı tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolğan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınğa túsiwi esabınan, Túrkiya eksporttağı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jildin yanvar-aprel aylarında sherik mámleketlerdin tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2021- jildin sáykes dáwirine salıstırğanda 41 mámlekettin 37 mámleketke kamaydı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(yanvar-aprel)**

Mámleket atı	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	38626,6	36856,5	190,1	95,4	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	33136,4	32278,7	106,2	97,4	2	2
Latviya	14035,5	18091,3	166,9	128,9	4	3
Rossiya	26815,9	10247,9	87,9	38,2	3	4
Qazaqstan	10722,0	6563,3	89,0	61,2	5	5
Koreya Respublikası	376,7	4658,5	32,2	1236,5	15	6
Awǵanistan	1979,4	2427,7	258,2	122,6	7	7
Qırǵız Respublikası	1794,5	2161,1	322,3	120,4	8	8
Ukraina	7451,2	1613,1	1159,3	21,6	6	9
Franciya	1240,6	830,0	-	66,9	10	10
Gruziya	1040,6	730,9	50805,7	70,2	13	11
Ázerbayjan	66,6	469,0	-	704,7	29	12
Kanada	1142,0	223,9	107,7	19,6	-	13
Tájikstan	1142,0	223,9	107,7	19,6	9	14
Germaniya	1297,4	193,5	189,7	14,9	19	15
Yaponiya	197,8	158,4	201,4	80,1	23	16
Iran	97,9	141,7	-	144,7	18	18
Türkmenistan	218,0	141,4	-	64,9	17	19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılǵan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı) kiredi.

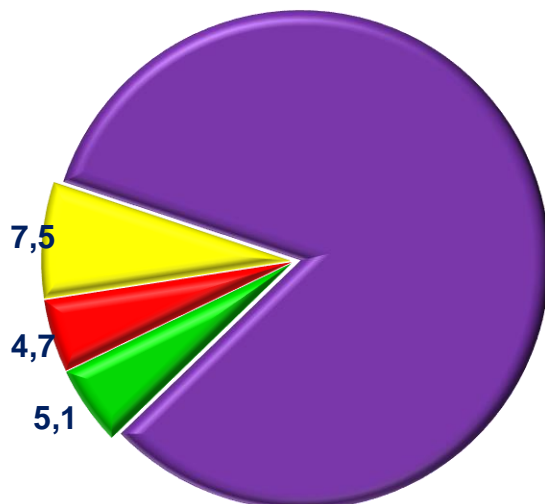
**RESPUBLIKANIŇ AYIRIM MAMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel, miŇ AQSh dollari)**

XSSK qurami	Qıtay		Túrkiya		Rossiya		Latviya	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Jámi eksport	33136,4	32278,7	38626,6	36856,5	26815,9	10247,9	14035,5	18091,3
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	425,7	454,4	316,8	277,2	144,9	133,4		29,7
Ishimlikler hám temeki								
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	9476,1	8857,4	1407,1	215,1	768,2	133,8	161,6	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		-		-		-		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		-		-		-		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	14982,7	17018,4	33584,3	31514,6	21845,9	7561,3	13874,0	18061,6
Sanaat tovarları	8097,6	4013,1	3317,3	4848,0	3792,9	2278,9		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri				727,2				
Hár qıylı tayar buyımlar	153,5				1,6			
Xızmetler	0,8	1935,4	1,0	1,6	262,5	140,4	0,0	

Xızmetler eksportı kólemi 2 340,1 miŇ AQSh dolların yáki jámi eksport kóleminiń 1,9 % in qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 1,4 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (5,1 %), transport (4,7 %), Qurılıs (82,7 %) hámde finanslıq xızmetler (7,5 %) úlesine tuwra kelgen.

XIZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

- Transport xizmetleri
- Saparlar (turizm)
- Finansliq xizmetler

- Qurilis xizmetleri
- Basqa xizmetler

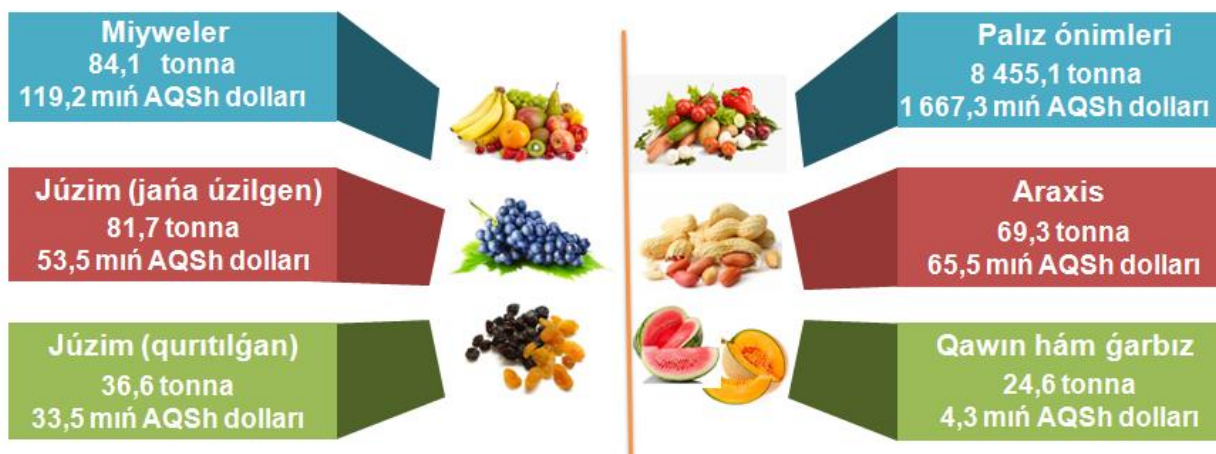

MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTI

Aziq-awqat ónimleriniń tiykarǵı bólegi bolǵan 1 909,7 mırn AQSh dollar kólemindegi 8 714,8 tonnadan ziyat miywe hám palız ónimleri eksport qilingan. Bunda 2021- jildin sáykes dáwirine salıstırǵanda 26,7 mırn AQSh dollarǵa 98,6 % ke tuwra keldi. Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 1 667,3 mırn AQSh dollarına teń 8 455,1 tonna palız ónimleri, sonday-aq, 119,2 mırn AQSh dolları kólemindegi 84,1 tonna miyweler eksport qilindi.

**MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTÍ
(2022- jil yanvar-aprel, miń AQSh dollari)**

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (65,6 %), Qırǵız Respublikası (13,6%), Koreya Respublikası (11,1 %) hám Rossiya (7,0 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

Búgingi kúnde Qaraqalpaqstan Respublikasında miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potencialı júdá joqarı hám bul qolay tábiǵiy-ıqlım shárayatlarınıń barlıǵı hámde máhálliy islep shıǵarıwshılar tárepinen toplanǵan tájriybe menende baylanıslıǵı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasını rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.

**MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTÍ GEOGRAFIYASI
(yanvar-aprel)**

Mámleket atı	2021- jil			2022- jil		
	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te
Qazaqstan	10038,3	1669,6	86,2	7 361,2	1 253,3	65,6
Qırǵız Respublikası				982,6	260,5	13,6

Mámleket atı	2021- jil			2022- jil		
	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te
Rossiya				192,1	211,3	11,1
Izroil	157,1	144,9	7,5	153,7	133,4	7,0
Ázerbayjon	-	-	-	18,0	19,5	1,0
Izrail	-	-	-	7,3	31,7	1,7

*- summadan

TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI

Toqimashılıq ónimleri eksporti kóleminiń ósiwi tikkeley paxta shiyki zati ornına tayar ónim islep shıǵarıw hám qosımsha qun jaratıw maqsetinde ámelge asırılǵan reformalardıń nátiyjesi ekenin kóriw múmkin. Atap aytqanda, usı jilda 12 595,1 miń AQSh dollarlıq toqimashılıq ónimleri eksporti ámelge asırılıp, ulıwma eksporttıń 10,4 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 80,1 % ke tuwra keldi.

Eksport qılınǵan toqimashılıq ónimleri quramında paxtadan iyirilgen jip (91,7 %) hámde jipek hám jipek ónimleri (1,7 %) tiykarǵı úlesti iyelegen. Jil basınan 6 túrdegi toqimashılıq ónimleri dúnyanıń 6 mámleketine eksport qılındı.

Respublikanıń toqimashılıq sanaatın diversifikaciya qılıw hám tayar ónimler eksportın xoshametlew boyınsha ámeliy isler nátiyjesinde, mámleketimizdiń usı saladaǵı potencialı asıp barmaqta.

TOQIMASHILIQ ONIMLERI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mln AQSh dollari)

Tovar nomi	2020- y.	2021- y.	2022- y.
 Paxtadan iyirilgen jip	9671,5	15398,8	11550,8
 Jipek ham jipek onimlari	87,6	91,9	215,7
 Naqisli gezeleme	-	-	-
 Basqa toqimashiliq onimlari	-	-	0,2
 Tayar trikotaj ham tigiwshilik kiyimlari	-	13,8	35,9
 Tayar kiyim tigiw	-	-	516,2
 Basqa tayarlangan toqimashiliq gezemeler	-	22,6	276,3

Toqimashiliq onimleriniñ eñ ulken ulesi Turkiya (4 848,0 mln AQSh dollari – 38,5 %), Rossiya Federaciyasi (4 013,1 mln AQSh dollari – 31,9 %) ham Qitay Xaliq Respublikasi (2 278,9 mln AQSh dollari – 18,1 %) mamleketleri ulesine tuwra keldi.

AYIRIM TOQIMASHILIQ ONIMLERI EKSPORTI
(yanvar-aprel, mln AQSh dollari)

**MÁMLEKETLER KESIMINDE TOQIMASHÍLÍQ ÓNIMLERI EKSPORTÍ
DINAMIKASI**
(yanvar-aprel, miń AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Túrkiya	2362,1	3317,3	4848,0
Qıtay Xalıq Respublikası	3449,5	8152,9	4013,1
Rossiya Federaciyası	3232,8	3785,1	2278,9
Qırğız Respublikası	41,0	193,1	502,1
Kanada	-	-	342,4
Ukraina	-	-	176,9
Ázerbayjan	-	-	149,5
Iran	-	-	141,4
Hindistan	87,6	36,6	74,3
Singapur	-	-	68,7

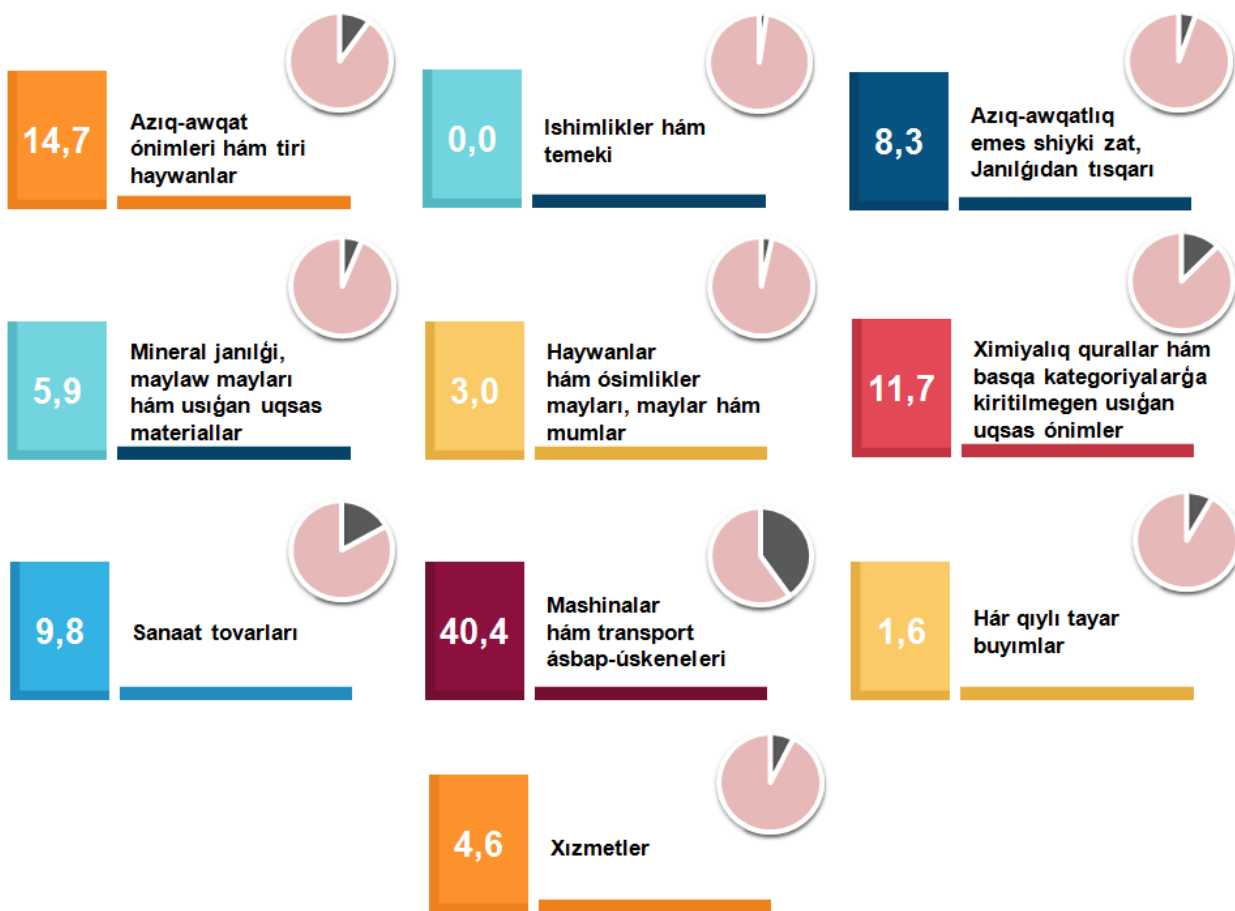
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ IMPORTÍ
(2022- jil yanvar-aprel)

2022- jıldıń yanvar-aprel aylarında import kólemi 81,9 mln. AQSh dolların hám 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 106,1 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri (40,4 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (14,7 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (11,7 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2022- jıldıń yanvar-aprel aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 81,9 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 106,1 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 3,8 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ЃMDA HАM BASQA SІRT EL MАMLEKETLERINEN
IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel)**

Qurami	Jami			ЃMDA mаmleketleri			Basqa mаmleketler		
	miń AQSh dollari	o՝ken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kolemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	o՝ken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kolemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	o՝ken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kolemge salıstırǵanda, % te
Jami import	81 920,6	106,1	100,0	29 703,2	128,1	100,0	52 217,4	96,6	100,0
Azıq-awqat onimleri hám tiri haywanlar	12 035,7	110,4	14,7	10 247,6	130,7	34,5	1 788,1	58,4	3,4
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	6 819,3	158,4	8,3	6 762,6	158,4	22,8	56,7	158,6	0,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	4 819,0	95,7	5,9	2 296,6	83,5	7,7	2 522,4	110,3	4,8
Haywanlar hám osimlikler mayları, maylar hám mumlar	2 453,7	111,3	3,0	2 453,7	111,3	8,3	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas onimler	9 573,0	116,3	11,7	978,0	91,1	3,3	8 595,1	120,1	16,5
Sanaat tovarları	8 014,6	181,8	9,8	5 755,0	191,5	19,4	2 259,6	160,8	4,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri	33 104,9	92,2	40,4	832,7	169,2	2,8	32 272,2	91,1	61,8
Hár qıylı tayar buyımlar	1 338,8	52,4	1,6	297,7	353,9	1,0	1 041,1	42,2	2,0
Xızmetler	3 761,8	102,3	4,6	79,5	5,4	0,3	3 682,3	167,0	7,1

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda Azıq-awqatlıq emes shiyki

zat, janiligidan tısqari importınıń úlesi 5,6 % ten 8,3 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 46,5 % ten 40,4 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 3,3 % ten 1,6 % ke kemeydi.

IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2022- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	12,7	14,1	14,7
Ishimlikler hám temeki			-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janiligidan tısqari	11,2	5,6	8,3
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	6,4	6,5	5,9
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	2,7	2,9	3,0
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	16,7	10,7	11,7
Sanaat tovarları	2,9	5,7	9,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	31,3	46,5	40,4
Hár qıylı tayar buyımlar	9,1	3,3	1,6
Xızmetler	7,0	4,8	4,6

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-aprel aylarında 2022- jıldıń yanvar-aprel aylarına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 4,8 % ten 4,6 % ke kemeydi.

**AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2022- jil yanvar-aprel, miñ AQSH. doll.)**

**XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI
ONIMLER QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel)**

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	Ózgeriw pátleri, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eqinler hám olardan tayarlanğan ónimler	8 049,4	139,1
Tiri haywanlar	2 159,3	59,4
Kofe, shay, kakao, dámbérgishler hám olardan tayarlanğan ónimler	148,0	635,2
Palız hám miyweler	281,4	469,0
Gósh hám gósh ónimleri	129,8	72,9
Qumsheker hám bal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	185,9	100,9
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qisqishbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omirtqasizlar hám olardan tayarlanğan yarım tayar ónimler	270,0	531,5
Hár qıylı aziq-awqat ónimleri hám preparatlar	638,3	64,9
Haywanlar ushin korm	173,6	22,8 b
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılığidan tısqari		

Probka hám aǵash-taxtalar	6 631,8	183,1
Metall rudaları hám metall bólekleri	89,1	-
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	92,4	13,5
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat	6,0	
Toqımashılıq ónimler		
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	4 126,9	93,5
Kómir, koks hám briketler	692,1	113,1
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám muımlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	2 453,7	111,3
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	948,8	159,1
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	90,8	134,9
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	4 528,5	93,7
Organikalıq ximiya zatları	3 463,3	155,4
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	418,9	90,4
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	0,4	1,2
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfyumeriya; dáretxana quralları	13,1	170,1
Tóginler	109,3	
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	1 039,1	160,0
Rezina buyımları	104,5	53,2
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	394,0	61,3
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	106,0	146,8
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	383,1	107,0
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	5 938,0	240,9
Qaǵaz, karton hám qaǵaz massası, qaǵaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	49,9	192,7
Renli metallar		
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler	183,1	2,6
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	23 940,1	161,8

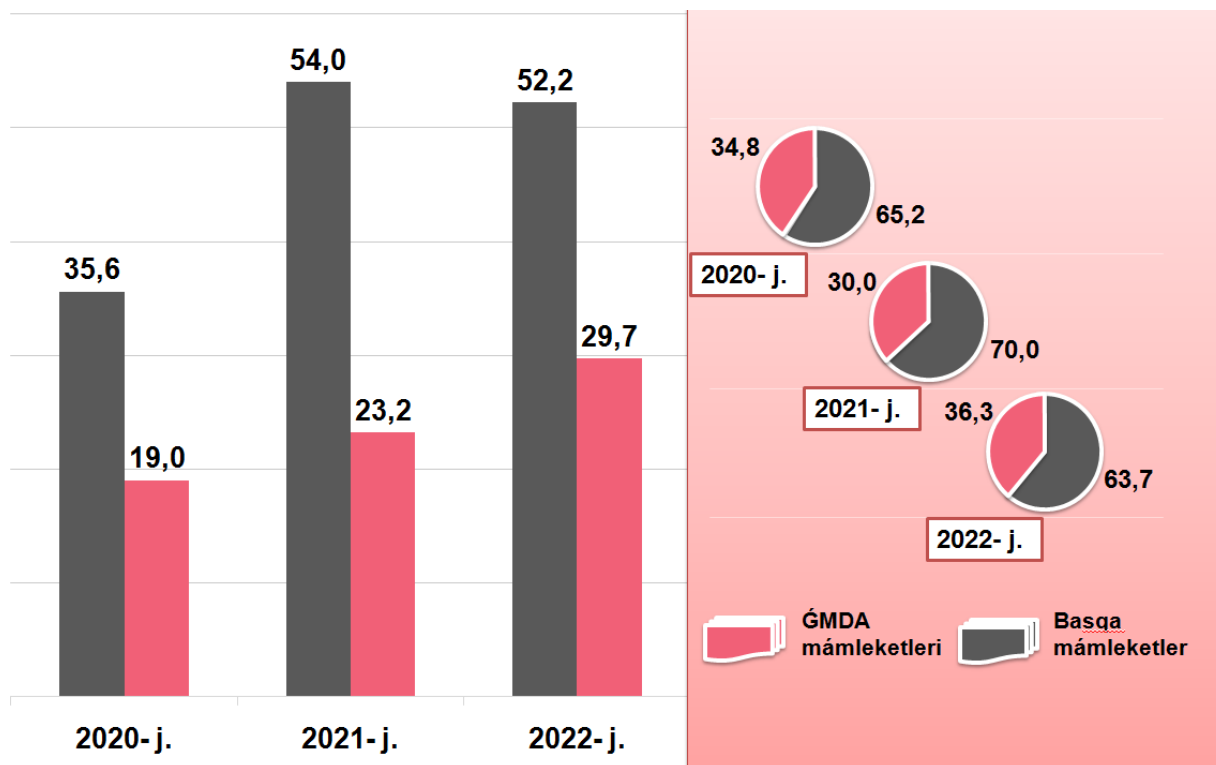
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	4 484,4	83,4
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	1 098,0	82,3
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	89,7	1,9
Metallardı qayta islew mashinaları	1 091,2	519,6 b
Kanselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikalıq ráwishte qayta islew ushın ásbap-úskeneler	19,5	185,7
Avtomobiller	2 098,7	82,2
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	357,9	392,4
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	793,1	67,9
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám buyımlar úskeneleri	157,6	12,4
Ayaq-kiyim	1,2	171,4
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	1,6	47,1
Mebel hám onıń bólekleri, jataqjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	27,2	183,8
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanı baǵan; saatlar	0,2	3,8
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	2 969,2	161,6
Transport xızmetleri	83,8	490,1
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	344,3	22,3
Finanslıq xızmetler	364,4	130,4

Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları (67,9 % ke páseygen), bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları (12,4 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń kemeyiwine bolsa, Tiri haywanlar (59,4 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ЎMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Qıtay Xalıq Respublikasın ulıwma import kóleminde 36,7 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (22,7 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2022- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 323 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

**TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAGÍ JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar-aprel)**

Mámleket atı	mıń AQSH dollari		ósım pátı, % te		orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	13027,4	30127,9	127,5	231,3	1	1
Rossiya Federatciyası	12309,0	18600,6	109,4	151,1	2	2
Qazaqstan	8461,2	9384,1	139,7	110,9	3	3
Koreya Respublikası	6451,7	5917,1	60,2	91,7	4	4
Túrkiya	4597,3	4390,0	645,9	95,5	8	5
Litva	312,7	2301,1	82,6	735,9	22	6
BAÁ	2181,0	1882,3	965,0	86,3	10	7
Yaponiya	121,3	846,8	74,5	697,8	31	8
Qırǵız Respublikası	1016,8	776,6	235,8	76,4	11	9
Ruminiya	72,3	697,3	7,7	964,5	34	10
Polsha	333,6	669,3	64,5	200,6	21	11
Ullı Britanie	271,0	631,0	59,0	232,8	24	12
Iran	496,3	589,8	48,9	118,8	15	13
Türkmenistan	769,6	558,7	119,8	72,6	13	14
Germaniya	3940,5	553,6	1462,6	14,0	9	15
Niderlandiya	826,7	529,9	882,9	64,1	12	16
Slovakiya	82,6	444,8	9714,0	538,8	33	17
AQSh	155,3	395,6	41,6	254,7	29	18
Belarus	335,0	316,5	118,8	94,5	20	19
Avstriya	381,2	267,0	247,6	70,1	18	20

Sonı aytıw kerek, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası, Túrkiya, Litva hám BAA Respublikası) jámi importtır 88,6 % úlesin quradı, bul 72,6 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTINDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-aprel, % te)

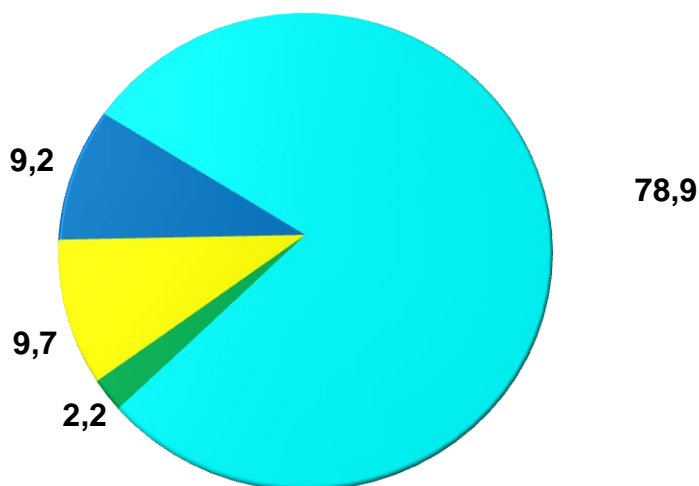

Respublikadağı investiciyalıq ortaliqtır jaqsılánǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq, olardıń bólekleri importtırınń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası,

Rossiya Federaciyasi, Qazaqstan, Koreya Respublikasi tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaqta.

**XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)**

- Transport xızmetleri
- Saparlar (turizm)
- Finanslıq xızmetler
- Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri
- Basqa is boyınsha xızmetler

2022- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 3 761,8 mıń AQSh dolların yaqı jámi import kóleminiń 4,6 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 0,2 % ke túsken. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (78,9 %), finanslıq xızmetler (9,7 %) den ibarat boldı. Sonday-aq, texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (9,2 %) hám transport xızmetleri (2,2 %) quradı.

**Sırtqı ekonomikalıq
baylanıslar hám
sawda statistikasınıń bólimi
Tel.: (61) 224-92-06.**